

228-1

თანამედროვე ტენიკის მეკლე მიმდნილვა

შესავალი

სიტყვის და წარის ბენიკია

ვინ იცის, შეიძლება სწორედ იმ დროს, როდესაც ამ წერილის გწერავთ, სადღაც ამობნელებულ ოთახში, სომ-ბრლისსავე ჩაიბნენარი, მაგრამ აღტყვებთ თვალებით ზის ქვეყნისათვის ჯერ კიდევ უცნობი ახალგაზრდა და ასეთ რამეს იფიქრებს რაც სრულებით აბათილებს მთელს თანამედროვე ტენიკის. ეს ადვილი შესაძლებელია, რადგან დღეს რომელი ტენიკურ-მეცნიერული ფორმალიც არ უნდა გადაიკითხოთ, სულ ერთია რომელი ნომერი—უკანასკნელი თუ შარშანდელი, მუდამ წაწყვედებით ასეთ ცნობას, რომლის მიხედვით დღევანდელი ტენიკა და მეცნიერება უკვე გადაუყარავებია ვიღაც არამზადის თავისი ახალი გამოგონებით. ხდება ეს ძალიან ხშირად. თუ უწინა დროს უფრო ადვილი იყო—52-ჯერ წელიწადში, თუ სოფელთსოფერი—12-ჯერ. ნამდვილად კი უფრო მეტჯერ, რადგან უწინა დროს ნომერში ხშირად ორიც და სამიც აღმოჩნდებოდა ასეთი გენიალური ვინმე.

აქ, არც ადვილი, არც დრო და არც ამ ნომრის სრულყოფილებიანი ჩედაქტორი—ლევარსი ჩობჩობაძე, საშუალებას არ გვაძლევს უფრო ფართოდ შევცხოთ ამ საკითხის ამ ახირებულ მხარეს, რადგან ჩვენი წერილის მიზანია მხოლოდ გავაცნოთ მკითხველს ამ ახალ გამოგონებულების მიერ აწარმოებულ ძველი ე. ო. თანამედროვე ტენიკის რაობა და სახეობა, გამოავარკვიოთ, თუ რამდენად შეიქმნა ტენიკა ჩვენს პრაქტიკულ ცხოვრებაში და როგორია აქ მისი მიღწევები.

არაზოგის ბენიკია

ასეთ ტენიკას ვვლავ უფრო დიდი წარსული აქვს. მისი სათავე პირდაპირ ადამ და ევადან იწყება. (თუმცა, ახალ აქტივობაში ვაითბრებმა შეიძლება უფრო შორსაც წავიყვანოთ). რომ ადამ და ევას დროს ადამიანებს შორის არსებობის ტენიკა პირდაპირ უსუსურ მდგომარეობაში იყო. ეს იმ ფაქტიდან სწამს, თუ როგორ სწრაფად წამოეგო ვეა გველის ანკესზე და წარუშლელი ჩირქი მისცოთ ეპრონიტ ქმრის ოჯახს. ევას რომ ის ტენიკა ჭირებოდა, რაც დღევანდელ ქალბის აქვს—ასე საკვეწროდ არ ვახდოდა ამ ამბავს; თუმცა იმავე დროს გველი სამართალშიც იჭნებოდა მიეცემული, აღმოჩენილიც დაბეგვრობდა ამ ამავე დროს არც ადამს უცოდინებოდა რამე და მასთანავე უკანასკნელი ვერც აღინის" ჯაუჯა თედა ევას ღმერთთან.

გაანაწარმოვის ბენიკია

სანამ ვეა ერთად-ერთი ჭლი იყო დღემარწის ზურგზე, არც კონკურენტი ჰყოლია. მაგრამ გამრავლდა თუ არა-აქამანია მოღვა, ასეთი მდგომარეობა არ შეიძლებოდა დარჩენილიყო. ვანდა კონკურენცია და ვანდა მკენარობა. მკენარობის გამრავლებამ კი გამოიწვია მკენარობის ტენიკაც.

მაქანარობა ლიტერატურაშიც კი ვამერა და ამავე მრავალტენიკურ მიღწევების მიღწევად ვანდა ვანათლებული კოეპობობა. უკანასკნელ მიღწევად კი უნდა ჩაიოვა-ლი "საკუთარ თავისთვის მაქანარობის ვაწედა თავისივე ლექსების საშუალებით.

ამ ორ პირველ ტენიკას არ შეიძლება არ მოყოლოკა სიტყვის ტენიკაც, რომელიც ასე აუცილებელი არსყოფისა ან და მანაკლობის დროს. შემდგომ სიტყვის ტენიკამ სხვა მიმართულებით იწყო განვითარება და პაროლინტენიკა, სასამართლოებში, ბანკეტებზე, სალიტერატურა და საქმიფო სალიამებზე მეტრ თვალსაჩინო მიღწევებს ჰქონდა ადვილი.

სიტყვის ტენიკასთან ერთად წარმოიშვა წერის ტენიკაც. პირველად წერის ტენიკა მეტად ხუსტი იყო. დღეს სულ სხვა სურათს ვხედავთ. უნდა ითქვას, რომ წერის ტენიკამ გაუსწრო თანამედროვეობას. ის როგორია წერის ტენიკა დღეს:

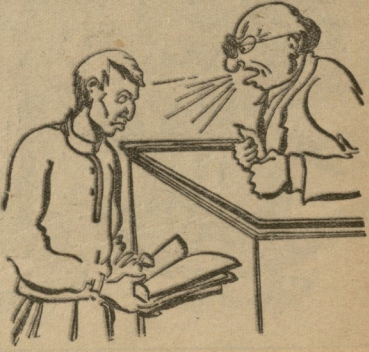
ჩაპვიანი პოლიტი შუროს გარეგან სიუალიყო შვავი თამარა ზოზარა

შეიძლება დანამდვილებით ითქვას, რომ წერის ტენიკა მომავალში უკვე უსზრუნველყოფილია ათასი წლით მაინც.

ლამსიკონანის გამოშვების ბენიკია

ეს საწმე საქართველოში ახალი ფენადგმულია. ამიტომ შედმეტა მიღწევებზე ლამარაკი. ტენიკურად თავიდან ვვლავერი კარგად იყო მოწყობილი. ამავედებოდა განცხადებები, დგებოდა ხელიმომწერლების სია და გროვდებოდა ფული. ერთად-ერთი მიღწევა, რომელსაც შეუძლიან მიაღწიონ ამ საწმის შეთავრებმა—ეს გამსახლია, რადგან შეგროვილ ფულის უკან დაბრუნება ტენიკურად ყოველ შეუძლებელია. (ფეზიოლოგია ამბობს, რომ კვში ერთბელ ჩსულა იზიანი შემთხვევაში აპოდის უკან და თუ გამოდის, ისიც...).

„გეხნიერება“

განსაწარმებელი: — თქვენ არაფერი არ იცით მეც ნიერებაში.

კინო-ფილმების დადგმის ტენიკა

არშვიოზის ტენიკის განვითარების შემდეგ კინო რომ არ განვითარდეს, პირდაპირ უღონოება იქნებოდა. მართლაც სად უნდა შევიდეთ... ახალგაზრდობამ მისთვის ზურგიით საქმეო არშვიოზის უკანასკნელი ტენიკა თუ არა კინოში?... ჩვენში სახკინმრეწვემა კიდევ უფრო განვითარდა ფილმების დადგმის შინაარსი მოტაცებებით, გაუზარტურებებით, ხანჯლებით, სისხლით და სხვა ასეთ საიამოვნო, თუ შეიძლება ითქვას, აქსენტურებით. მიღწევები პირდაპირ გადასარეცია.

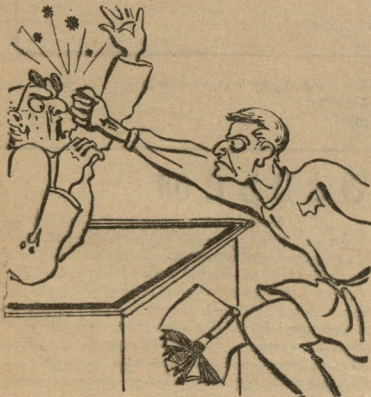
ს. ამალობელის სიტყვით, სახკინმრეწვის ტენიკა ური მიღწევები ისეთია, რომ სახკინმრეწვს შეუძლია მშვიდით განისვენოს. (საინტერესოა, ვინ უმტერებს სულთიანას? ჩვენ, რა თქმა უნდა, სულთიანის შესრულებით მხოლოდ ტენიკური შპაგე გვანტერესებს, შინაარსს კი სხვა მსმენელიც გამოუჩნდება).

გაფლანგვის ტენიკა

გაფლანგვა აღამიანის გაჩენასთან ერთად მოველითა ქვეყნებრებს. პირველი ცდა თვით აღამ და ევას ეკუთვნისით, რომელთაც ერთ დღეს გაფლანგვის ისეთი საშვილის-შვილო სახალხო ჭონება, როგორც სამოთხე, და შემდეგ ფაქტის უზრალა მიჩქაღვით სურდათ გაფლანგვის დაფარვა. ცხადია, მაშინ ისინი სხვანაირად ფერც მოიქცეოდნენ, რადგან არც გაფლანგვის ტენიკა იყო მაშინ შემუშავებული (იურიდიულ თერმინებზე და მუხლებზე ლაპარაკი ხომ ზედმეტია) და არც წინაპრების მაგალითი ჭქონდათ თვალწინ.

დღეს კი ამ მხრით საოცარი შედეგებია მიღწეული.

„ტენიკა“

მოწაფი: — სამაგფორთ ტენიკა ხომ აი ასე კარ-

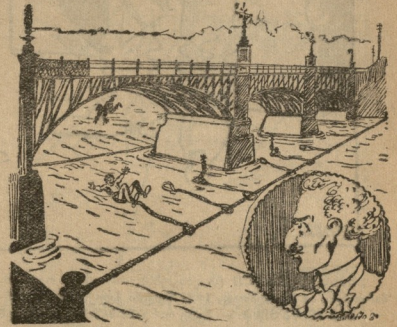
გად ვიცი!

ყოველ ახალ გამფლანგველს რაიმე ახალი შეაქვს ამ სუფა რომი. შეიძლება ითქვას, რომ არც ერთი სახის ტენიკაც არ უთიარდება ისე სწრაფად, როგორც გაფლანგვის ტენიკა. ყოველდღე ახალი მიღწევებია მოსალოდნელი.

ასეთია თამბდროვე ტენიკის უმთარესი სახებები.

დასასრულ არ შეგვიძლია მაღლობით არ მოვიხსენიოთ ახალგაზრდა წითელი გამოფონებული ზუზუ ფინთია, რომელმაც ნება დავტოო ერთი თავის გამოფონების გამოქვეყნებაზე... შეგება ეს გამოფონება იმ თავგანწირულ აღამიანებს, რომელთაც მდინარეში გადავარდნა სურთ.

ვევლამ იცის, თუ რა ძნელი ასეთი აღამიანების ვადარუნა, ან და მათი გვამების პოვნა მდინარეში. ზუზუ ფინთიას გამოფონებული მოწყობილობა პირდაპირ ცოცხლად იჭერს თვითმკვლელს. გამოფონების უმთარესი ნაწილი შენდება მარყუქებიდან, რომლებიც დამარტრებულია ხიდის ქვეით მდინარის ერთ ნაპირიდან მეორემდე. გადავარდება თუ არა თვითმკვლელი, იგი პირდაპირ მარყუქში ვებმება და შემდეგ იმის იქიდან ამოთრევა და კომისიარტში წაყვანა სულ 20 წუთის საკითხია.

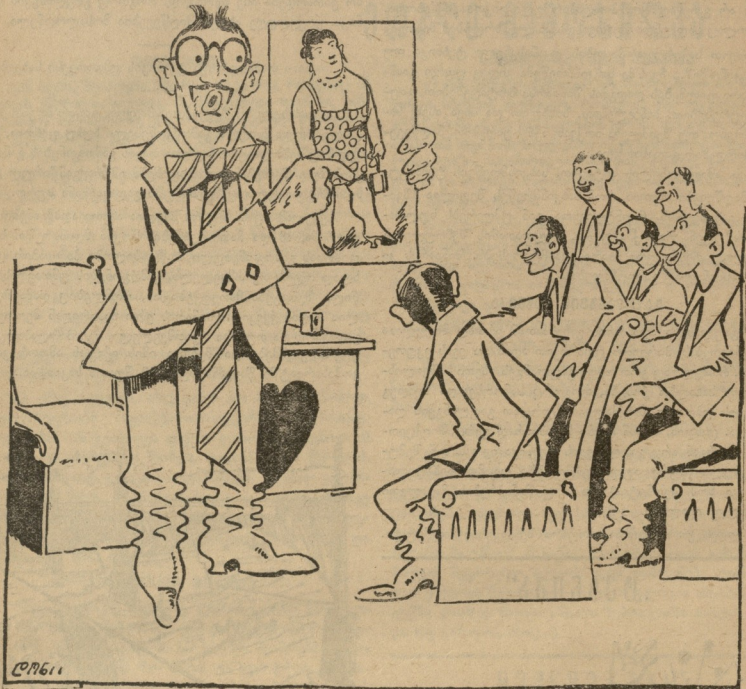
ზუზუ ფინთიას გამოფონებული საშუალება თვითმკვლელის დასაჭერად.

როგორც თვით ამ. ზუზუმ გულახდილად აღიარა, მის გამოფონების მხოლოდ ერთი ნაკლი აქვს—ეს როდესაც გადავარდნილი თვითმკვლელი კისრით მოხვდება მარყუქში და ისე დაეკიდება, აღვილი, შესაძლებელია, რომ მოშველებამდის თვითმკვლელი კიდევ დაიხრჩოს; მაგრამ ამ შემთხვევაშიაც გამოფონება არ ვარჯის თავის უპირატესობას. სულ ერთია, თვითმკვლელი ვინც უნდა დახრჩობილიყო მდინარეში და თუ ესლა თოკით დაიხრჩვება, ამაში დიდი განსხვავება არ არის. სამაგფორთ გვამის ძეგმა მდინარეში საქმეო აღარ ვახდება, რადგან გვამი ყველას თვალწინ იქნება ჩამოკიდებული.

სინემატო.

2,000 ₾.

ლ. გ. 11

მასწავლებელი (მოწაფეებს): — თქვენ რომ ამ ბოთი: „სიტყველ სიგურის ნიშნაია“, — ეს არ არის მართალი. აი მაგალითად, 1927 წელსი ქალები ასე იცვამდნენ ტანზე...
ხმა მოწაფისა: — მერე რა! განა მაშინაც არ იყვენ გიგები?

ს ა ლ პ ი ლ უ ჰ ე ბ ი თ ი

თურმე ნუ იტყვი, ჩვენი ქვეყანა დასაწავია დიდი ხნით აღრე. რალა ვართ იმასთან შედარებით, რაც პოლიკარკეს პროექტში იქეს. თუ გვინდა კიდევ ვიყოთ ამ დედამიწის ზურგზე, თუ მართლა შუბლის ძარღვი არ გაგწყვეტია, უნდა მოვანწყუთ ცხოვრება ისე, როგორც პოლიკარკე გვარჩევს, თუ არა და წუთკიდით ცეცხლი ყველაფერს და ხელი ავიღოთ ამ ქვეყნიურ ცხოვრებაზე. თქვენ იცით ვინ არის პოლიკარკე? ალბათ, არ იცით.

პოლიკარკე, თუ მას დაუტყრებთ, ამერიკიდან ახლად ჩამოსულია. ის დიდი სახელგანთქმული პირი იყო იქაურ მეცნიერებსა და გამოგონებულებს შორის არ არის ცხოვრების ისეთი დარგი, რომ მას სათანადო პროექტი არ ქონდეს შემუშავებული. მხოლოდ საკმარისა მისი დაკვირვითი წესით ცხოვრებაში გატარება და ყველაფერი წაიბა წავა.

რას ამბობს პოლიკარკე?

— ეჰ! ხალხი რომ „მეცნიერულ ტენიკას“ და მის მეშვეობას აფასებდეს, რალა გვიჭრდა! მაგრამ. სად არის კაცო ურრადლება! მართალია, გარეშე და შინაური მტრები ხელს გვიშლიან, მაგრამ თუ არ ჩამოვრჩებით ამერიკის ტენიკას, ვერაფერს ვერაფერსაც ვერ დავკავლებს. მე მართლაც იმას ვერ შევირგებივარ, რომ ამდენი პროექტი დამზადებული მაქვს და კაცი რომაა მისას არ იღებს ვიყო ამერიკაში, იცოცხლე, მე გამაღმერიებდნენ, მარა ხომ იცი შინაურ მღვდელს შენდობა არ აქვს. გეფიცები, თუ ასე ვაგრძელებ მე ვეღარ ავიტან ასეთ დაუფასებლობას, და, თუმცა დიდათ მფიქრებს ჩვენი ქვეყნის ბედი, მაგრამ აღარ დავებმე, რაც უნდა ის სთქვან, როგორც უნდათ ისე მომხაილონ, მე წავალ აქედან და მერე თუ დაბრუნებამდე უფრო ვსთქვა, მე ნულარ დამპარალეზენ.

როაშია საქმე? რა უნდა პოლიკარკეს? რა და რა ვა-

მოგონებები და პროექტები აქვს მას და რაზე სტიკია გუ-
ლი?

მე პირადად, როგორც იქნა დაესტკუე საიდუმლოე-
ბანი მის გამოზონებლობისა, და თუცა მან ძალიან
მთხოვა პატენტის აღებამდე არავისთვის არ გამეშხილა
ამის შესახებ არაფერი, მაგრამ რაკ ჩვენი ქვეყნის ბუდი
ბუწუნე ჰკიდა, თუ პოლიკარემ დასტოვა ის და რომე-
ლიმ სხვა ქვეყანას შესძინა თავისი ტენის საჯანძური,—
ამიტომ ვსტებ უცს და ვაქვეყნებ ზოგიერთ მნიშვნელო-
ვან მის პროექტს.

პირველი გამოგონებანი შეეხებინა ქალაქის კეთილ-
მოწყობას. პოლიკარემ პროექტით, ხალხი ქუჩაში კი არ
უნდა დადიოდენ, არამედ სახლების თავებზე, ამისათვის
მას განზრახული აქვა სახლები ერთმანეთს შეუერთოს
ფიცრებით, რომლებზედაც ხალხი ივლას.

რაც შეეხება ტრამვის, პოლიკარემ გამოგონებით,
ყოველ მოქალაქეს თავის სახლიდან მოაქვს სკამი, ზის
ტრამვაის გასაჩერებელ ადგილას და როგორც კი მოადგე-
ბა ვაგონი, თვითეული მოქალაქე მიამამს თავის სკამს,
რომელიც სპეციალურად გაკეთებულ გოგარების საშუა-
ლებით თან მიჰყვება ტრამვის ორბოლას. ის ენი უფრო
აუცილებელია იხლა, რაკ ტრამვის ადმინისტრაციის
უკანასკნელი განკარგულებით მგზავრები სკამებზე კი არ
სხედან, არამედ მუხლებზე.

გარდა ამისა პოლიკარემ გამოგონია ახალი საშუა-
ლება ქალაქში ბინების კრიზისის მოსაშობად. მისი პრო-
ექტით, ეხლანდელ სახლებს ზევიდან დაწმუნდება ოცდა-
ათი საათულიანი სახლები, რაც საესებით საქმარისია უბი-
ნაო ხალხის მოსათავსებლად.

პოლიკარემ თავისი გამოგონებით უადრესი საჯან-
ძური შეაქვს სამსახურში დავეიანების აღმოფხვრის საქ-
მეში. მას აქვს ისეთი საწოლის პროექტი, რომელიც საქი-
რო დრო მექანიკურად გადმოსერის ლოჯინიდან მიძინა-
რე მოქალაქეს. ამ პროექტის განხორციელებით ჯვარი
დაქმნის სამსახურში დავეიანებებს, რაც იხლა დაუძლევე-
ლი ხდება.

სმაჰამაც მექანიკურად აქვს მოწყობილი პოლიკარ-
მის სუფრას, რომელზედაც სასმელ-საქმელია დლაგებუ-
ლი, გაკეთებული აქვს ელექტრონის კოქები, რომლებიც
პირის დაღებისთანავე მექანიკურად ისერიან მუცელში,
როგორც ლუქმას, ისე სასიმელ. *) საქმელის დამზადების
საქმე ხომ მექანიკურია, ამაზე ლაპარაკი არ იყადრა პო-
ლიკარემ.

პოლიკარემ უყურადღებოთ არ დასტოვა არც ერთი
წერილიანი ჩვენი ცხოვრებისა. მისი პროექტით ზამთარში
მოქალაქეს არ ესაქიროება თბილი ტანისამოსი. საზახტუ-
ლი ტანისაქმელს უყეთებდა თბილი ინერჯის მიშოლდე-
ბელი „ლაშპოკა“.

გარდა ამისა ქუჩებში განათება აღარ არის საქირო,
თუ პოლიკარემ გამოგონებს ანთოვიტენებთ. ყოველ მო-
ქალაქეს წინ, შუა ადგილას მიბნული აქვს „ზაჰს“-ის სა-
ნათილი და მილის. დაუკვირდიო, რა გენიალური გამოგო-
ნებაა! ყოველი მოქალაქე მოდის ქუჩაში და მოანათებს,
როგორც ვარსკვლავი. რა შეედრება ამას.

ბევრი რამ აქვს კიდევ პროექტში პოლიკარემ ქალა-
ქის ცხოვრების მოსაწესრიგებლად.

ესლა სოფლის მეურნეობის დარგში ენახოთ რა სურს
პოლიკარემს. პოლიკარემ პროექტში აქვს ელექტრონიით
თოხის და გუთანის, ყოველი გლეხი იძენს ელექტრონიწ
თოხს, ან გუთანს, ხდება სახნავი და სათოხნი მიწის ელექ-
ტრისაცა და გლეხის დასტეტენის თანავე მოძრაობაში
მოდის, როგორც თოხი, ისე გუთანი. გლეხი უფურებს მხო-

*) ლეგარის როზროხამემ უკვე დასწრო და გამოაქ-
ვეყნა დღევანდელ „კვაწარახში“ თავისი გამოგონება, რი
მელიც ძალიან ემსავსება პოლიკარემისას.

თავდასხვა

„განძრახულია სასტუმრო „ორიანტი“-დან ფუნჯიკუ-
ლიორზე ზოფულობით პირდაპირ განმული მავთულსი
საშვალეგით, სადილის მიწოდება“.

(გოართულ ამბებიდან)

მოსადილენი (ჰყვირიან ფუნჯიკულორზე):—მი-
ლიციონეერი, ავიო-ბულიგენებმა სადილი შეგვიკამეს!
(იხ. „კვაწარახში“ ქრონიკა).

ლოდ, რომ ჩიორეს არ წამოედდეს თოხი ან გუთანი, აბო-
ლებს თამაზაჰს და ლინინებს. (ეს სავადღებუთი).

ეს ხარის მხოლოდ ნაწილი იმ გამოგონებისა, რომე-
ლიც მე ათორის გულისთვის გამიხშილა პოლიკარემ. ბევ-
რი, ძალიან ბევრი საიდუმლოთ აქვს შენახული.

ემერი-ბენ-შეხ.

„ანტა-დე-ლი-ნუბი“

(გეოს მახლათი 1999 წლის თველითხას)

— ერთჰა, რამტოლი ხანია იმას ზერე ვინ მოსოვლის? პარტი სამოცდაცამტი წელიწადი და ცამეტე ნომტეტი გასულა მათჰში? პიი გიდი აბასოთუფი, ეს წაოხბეც ისე მათ-პართ ვარის, გვერინება ლობიტრისკის პართის ზედ ქიპზე ჰქოედეს ვამომსულო!

შენ ტხარებმა თქვი, ხალხს ვანათობმა, ტენინესკი ნეტყა, ინვანლორბა, ლობიტრისკიკაცია რამე—ვა, ვა, ვა როგორ ვამოიცვალა, როგორი ქვერემენები მოხდა და... ჩემმა მზემ, თელეთის მალღმა, პარტი მეც კი მივერის აი, გინდ დიადერე ვინდა ნუ.

არა, ჰაზირ რა კარტი — რაზუმნი საქე ვენ რობა შტეინსთან წაველი და ჰამაც ის მამა მამოშნი ვიციე?! მე რომ ამალაუენია არ მეჩნა, ვინ იცის ეხლა ჩემ სათლავზე მემწეანოდ მესროფას ტარბუნის პლანტაკია ექნებოდა ვალებული, ან ფარსადანიეტი (აი, წაწყდეს იმისი სული) თეცხების ხაშლათი ვახედებოდი მათჰში!

ღმერთმა სულით ვანათლოს ხოჩევა, იმისგინთ ვისწაველ შტეინსთის სახელი და ჰუმურში სარღინათაც გამოვიყენე. ცხოვნულ ფეფელს კი ძვირათ დაუჯდა, ჰამა ეს იმისი ახინობის ბრალი იყო, ის რომ ადელი-ტრას თებში არ მივარდნოდა იმ ძივარდთან ისეე მიწაზე ბრავანს არ მოაფედდა და არ მოკლედობდა. ეხ, მახლა, ღმერთმა აცხინოს იმ საიქოს, ჰამაც იმის დანაკლისი დღე ჩვენ შეგვბატოს...

— რაი, ყველაფერი თავიდან გითხრათ? ჰეალუსტა, ყური დამიდეთ, ყველაფერს კრილისანნიეთ ჩავგივლით:

ეს სწორეთ იმ წელიწადს იყო, როცა ფარსადანი ზღვაში დაიბრო, ჰამაც ჩენი ჰინი იავორა დაორსულდა და რადლონი პრიტში ჭალების ავერკია გაუქვიეს.

შოთათ სალამი იყო, ავეტრებს მალღელიდან ცობა ზარ ხოშთი გამოველ და მოსკოვის კონკამი ჩავერეე. ბალშევიებმა ახლათ მიტანეს ოთხი ვავონი. ძან ნანეტერეს საქინელი იყო და მეც მამა მალღა ვამოდე:

— მალღდეე კონკაჯან, ამ ბერეზრა ბალშევიეებს ჰვარლაც რომ შინა და მაროდათი ჰქონია, ტხინეკა წინ მიჰყეთ, ყველაფერს აშენებენ, ხალხს ანათობენ ჰამაც სულ მოდნი რამეები მათქეთ მოსკოვიდან და ჰეკროპიდან მეთქი!

— ეთითე ვნახოთ, ვილაც მეხნება:
— ბარლუს გეოჯან, ამ კონკებმა ისე როგორ ვავიტაცა, ნანსობს ვეღარ სცხოფო? ვებდამ ჩენი ყახაზ ვაჰაია. ბოლოს თქი თუ:

— გიადე გეოჯან, ჰინ იავორას დაორსულეობა? შე ვავიციანე, მახსარობა მეგნა, არ დაუჯერე. ჩამოვარდა მახლათი, ბოლოს ხირტოიჩისკი რამეებზე ვილაპარაკეთ და მე ვთხარო:

— ჩემმა მზემ ძან საკვირეელი რამეა ამ ავერკიის ვავეთება მეთქი, ერთ ლანტეს დარტყმის და ჰაც, კაცს შეტყდეს გაუქვისი, შოგ პარისსაიეთ ხელგუს ჰუ-ურეს, ჯი ვარს მალღა აწითლებს, ბოლოს ისეე გიქორს თახანიეთ ჩალღავებს და ჰუმტუხ, კაცი ისეე სახლამათი მეთქი!
უტკიდან ერთი ხელუტუხივინეე ვეკელი ბიჭი მთიენის დებნება:

— ჰამაჯან, ეგ რა ვასაკვირია, როცა ბებერ ადამიანს აჯიელეტებს და ისიც ბრავის უფერისო.
— მეთქი როგორ თუ აჯიელეტბენ?
იყო, ოალა, პრიმინათ შენ ხომ ბესერეკი ვინეე ხარო, ისეთი ნეტყა მივიგნეს, რომ მამენტალნათ გავაჯიელეტენო, ეს ადელი საქმეო, ერთ მამოშენს რომ ისეე ანაპკირა და შენ ჩავაკერაზო — ჯირყვდეს ეტყვიანო, რალა,—იმ

ხიტტში ვეკელი ბიჭი ვახედებო. მე ჩემ თავზე ვამოვცადეო. თუ ვერე ვახიტრეესებს, მოსკოვში წასასყე და იქ შენ თავს ვავაჯიელეზინებო... ჰეკამი დამოჯდა, ველაპარაკე, ყაბული ვაუბლი და წაყვეი. ვიადე? მოსკოვში წაყვეი ჩემა მზემ მართილა!

მოსკოვში ერთი მამოშნი ვიცილ, მიველ პრადისორთან და ჰუმტუხ, მეორე დღეს ისეე ვეკელი ბიჭი ვარ. გული კეციეთი მხბრის, ხისხლი მლოტბებს, ტუნი ჰოპობების ვალიათ ვადამქეციეო. ჩავაჯეე პოვეზში და წაშაგლი. ჰო, მართილა, მამინ ჯერ კიდევ პოვეზდები მიწაზე დაცილდა, ყველას ეხლანდელიეთ პერპეტ-პობილე კი არა ჰქონდა, მამინ ხალხი კი არ დაფრინამდა, მიწაზე დაცილდა მათჰში!

ერთი თვის შემდეგ ფეფელს ისეეეე გამოვაცვლევიენე—ჯირყვალი რალა, ისიც ვავაჯეკელე. ისეთი მადილო

ბაც! ხუთ ნომტტში მოვარებ ვიყა!

ნი რამე ვახდა ეს ნემურაზი, რომ სულ მასკვლეებს უწრე წუხებდა მათჰში! ყველაფერი ისწავლა: ანტლიანური, ლემენსკური, ორტოფინანების დაცეკა, ტანტი რამე—ყველაფერი. ვნოლებიეით ეცხოვრობდით, ყველა ჩეე დაკვებტოდა.

ამ ვეკვლებოდაში ისე ვავერთეთ, რომ ეღვარე კი შევტეე ტენინესკი ნეტყა როგორ წინ წავიდა, როგორ ვამოვიგნე პერპეტ-პობილები, ვარსკვლავ - მტყორცნელი მამინები, ლობიტრისკის ნანღები. ათასი ფლანი და ფსტანი ვის იცის?

— ჰუმტუხ! ერთ დღეს მთავრეხედაც არ აფრინდენე? ვახ, ყველას გაუქვირდა, ვახეთებში ჩაადღეს თუ ისმა დი

დი დასტიკენია ექნითო, უსაროდათ რასან მთვარეზე აფერხდითი, ესლა ახალი ცხოვრება იწყებაო, მთვარის რესპუბლიკა მდიდარია, იქ ოქროს კარტაფილივითა სთესნანენ, იქაურ ხეებს ფოთლებს მავივრათ ანთქულნი ლინტრიციის ლამფუქები აძისაო, ოსტოლის ტრანსპორტი მოაწყეს ეპარობა გაჩაღეს, ვინც რომ მთვარეზე აფერხდა აყვლა ვამდიდრდა. ვინაღდა მისკლა - მისკლა, იალბუხზე ოზღუშნი პუქტი მაწყუფეს, ხალხმა მიწიდან პავარისებ მიამოწა; ვისაც შეხედა ყველა იხვის ბუმბულივით მაღლა მიფრინანს, ზოგი ორბუნისმე გასტრინცას აღუბს, ზოგი ფეხზე ეპურბს, ზოგი მთვარეზე დადის და სტარია-ადოვობს ეწევა, პლანეტებზე ფორდათებს იღებს - ვინ მოსთვლის.

მეც ჯერ იალბუხზე ერთი ანტიკა პიენოვი გვავალდა შიგ ნუგბარი ბარიშები პრიკამიტებათ დაავყენე, მერე კი მთვარეზე აფერხდი და ერთი კოხტა ბავაისის დუქანი გახსენა.

დავხსენა, რაც მე იქ ხეირი მქონდა: არ დაუფრეფე რაც რომ ამ ბაღშიფიციების ღრის ზარალი მამიფიდა იქ მამწინდით აფინაზაურე — ერთ თვეში პალალი მილოინი მამიფი მაამ? მთვარეზე მაინ არ მოდიოდა პამაღარია, ბადრიჯანი, წიწყა, ბოლოცი, რამე. ამიტომ საქაოელს მამწინდლათ ვასალბდი.

ჩაფდრინდები მიწაზე, ორთაქალის ბაღებში—თაბახზე კოხტან დავლაკევი ხილს, ყვეწანოს, პამაც კინიკის და მამაბორის მოთლეებს, ყვერტებს, გალანციკის ქათხებს, ისეც გადავაჯღღნი ამ ჩემ ოსტარის მამაბარას, და ფეფელს ვეტყობი:

ფეფელა მიწაში ეცა ადელი-უტას.

— ფეფელ, პაქალტსტა ვერტრატელი თუქვი, და პამაც მთვარის ენაპკას თოთი დაქაურე უნდა გავფრინდე შეთქა. ისიც გადასწივდა და ბაქს ათ ნიმტბში მთვარეზე შეიფი.

ერთის სიტყვით პაროლად დიდი — პერვეაროტი მონ და, მიწას ზალხი გაქცა, კონკებო, პოეზებში, ავტოზობილუბი და ამისთანა ჯაბახანა რამეზინ მისისხო, მოწანაც შიკაქალა, ხალხიც — ვეჭვიც.

მეც შავიცალე, რას იცინი? მეც შავიცალე შეთქა, იმას მერე შავიცალე რაც რომ მთვარის ტერეტრას კოლი ანტა-ადელი-უტა გაციცანი. ჩემს დუქანში შამოვიდა ვაპა, რა ნუგბარი რამე იყო ის ბუმბურაზი, თვალბუმბო სულ ზავესი ენთა, თმებში მასკელალები ჭქინდა გარკობილი, სეფიკვერითი მკერი ტიტელათ დაქაინდა. ფირუნის ქოშეი ეცვა, მზის ბუმბუბისგინთ მოჭოკოლ ჩულტებზე ცისარტყლის პალუსტები ტრტვა. მაყურებს და შანობს, მიცინის და მხრუყავს, მელაპარაკება და სისხლში ქიანქველებს მიღვიძებს.

ვეწებები: — მისტრის მღამეან, ჩემი ხსეუმე შენ გენაცვალოს, მითხარი რა გინდა, რამეტი გინდა!—ფეფელადერს პადარკათ მოგართმე შეთქი! არ ესმის, ჩემი ენა ვერ გავეგებინე, გამიცინა და წვიდა, პამაც ერთი ვოზდუშნი კონცა მერსოლა.

ვახ, ჯივარი დამეწო. ველარ მოფიცვენი, მამეტრალით შევაჯექე ჩემს ყუმბარას და თბილისში ჩამოფერინდი— ერთი დიდი ნაროინი არტისტი იყო, გოცირიძეს ეტყოდნენ, ჩემი მძა და პირის ზიარება იყო, აჩაინი ვინმეტი ითვლებოდა. იმას ვეწებები:

— ნიკალა სიმონი, ცხრტუკები, ის დედაკაცი შამეგარებია, პამა, ჩემი ენა ესმის, ის მთვარის ანგლინურს ლაპარაკის როგორ გავეგებინა?

— ვა, გეოვან, მავაზე დარდოვ? ჩვენი სანდრუკა ყოველდღის აქ არ არი? ის მამწინდლათ ვასწყუველო, წაყვევი. ჩეთფე—სათათი უქე ზემბრათ ვიკოდი ამერიკელ ძიის ანგლინურე ჩის. სანდრუკა ნუქიტრალი არ ტრინტი იყო და სწორე ისმეც მამეც, უროკი რაღა, მალე გამაგებინა.

ის ხალხოს უქე მთვარეზე ვიყავ, ტრეტრას კოლი ანტა-ადელი-უტას პალოკა მიუტახე, და ერთ დიდ ლინტრიციის ხის ქვეშ სეიდანია მივეცი. როცა აბსწინებო ექნითი და პამაც ალურის ღაბანაშ ვაით, ერთც ენახოთ ეს ადელი-უტა-წამიხტა და მეწებები:

— მისტრე გეოვან, ვისკინარო კოვერტეც, მისტრის ფეფელე კანდრბანდი! (მითამ ფეფელა მოიღოს რაღა), გავიფელე, ვხელებ ფეფელა ვააშრებული მორბის და ყვირის:

— აი თქვე ვასაღვეფეო თქვენა, ნაქუსი აღარა გექვთ, რა პამაც გექვე რომ მაგისთანა ფილი რამებეს ვეკთებოთ? შე ყიყიანო შენა, მე იქ სალიათ მოველოდი საღამომისი მადღენი და შენ ექ საყვერთანა გულოოვ? ახარ შე ბუმბურაზი პამაც ის რადიო-სარეკლი იმიტომ დაღვიდა რომა, ფეფელამ ნახოს ჩემი ოინანაზობა და ბრახინგით ქიანე ვასტესო? ეს რა თქო, ჯერ ზონტიკი დავემტერია ორთავეს, მერე კოდიან კატასავით ეცა ამ ადელი-უტას და სულ თმები დავლაკე. მე ვამეფელე, ვინწეწები, უჩრიდან კახით ვიქერ, პამა ბან ჩუბეს? მე წიხლებს მარტყანს. იმას ექ თმებს ავლაქს. პამაც მეწებდა, შენ ამ ნიმტბში იალბუხზე გაფრინდი, იქ ჩვენს პიენოვში დირიკაბუბეს ჩხუბი მოსკლიათ.

ადელი-უტა ბოლოს ბში გავჯვარდა და ფეფელას ისეთი წიხლი ჰქრა, რომ მოქარიდან პირდაპირ მიწაზე ფურთხივით გადმავდა. ატყდა ვალ-მაყალი, ვევირი, მიოლიკონის ენახა, პამა ყურის ვინ მიგდებს? ბოლოს ქალაქიდან ჩვერი ბიჭები ამოფერინდენ და მეწებებიცა: — გეოვან, ფეფელა კლიმატროიაში დაეწეათ თუ დაგმარბოთ? ერთი სიტყვით, წამამიყვანეს, რეშენია ვქნითი და თელეთში დავემარეთ.

იმას მერე მე მთვარეზე აღარ ამივლია, ეხლა სულ მარსზე დავფრინამ და დუქნებზე იქ გამიღია. ესლა მუდამ თელეთობას ვერე მოვედივარ ხოლმე და ფეფელას საფლავზე რაღო — პანაშვილი ვიხი. მახალხ, უფალმა ღმერთმა ის იქ სულით განათლოს, და ჩვენ ექ აქ ერთი-ორი თასი წყლიწყიდი გვრე ჯამალათ გავმყოფოს.

ფარანდან

პანკო-შინკიი

კვანარები

ბაზ. „მისინ“ მოწინავე“. ნოვოს რეკლამირი

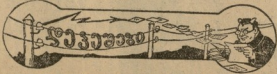
ყოთიორი იმის თვალსაზრისით... მოწინავე მოწინავე მოწინავე...

იტალიეტის ციკლი, მაგრამ თერთმეტ საათზე ვერსისათვის კარგა ბლომად ადგლი (პარკინგში) იმურება, რომ...

სამართლი მოქმედებს იტალიაზე საბერძნეთს, რომელიც დიდებს ათ საათამდე შეი...

არის გადმოცემა, თითქმის მიწაზე (მინდათა), რომელიც ცხელა იმის აქტიური მოქმედებას დაუფლებს) თანამედროვე საკულტურო არსებობა ჩანეთი...

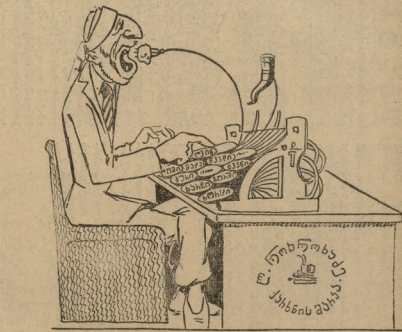
*) აღიქვამს ლავარის უსივრცისთვის ჩაბოძებული ვანუშის მიერ, უნდა მოწინავეთი ამხელ ლავარის ჩაბოძებული ვანუშისათვის — მე ვახებ ნაყენს ვანუშის...

მარის, მიწის დამუშავების შემოქმედის გამო იძლევილი გაცივების მიერ, მოწინავეთი მოწინავეთი მოწინავეთი...

და ასე მიწაზე დაცვა, ხომალა მხელვით იტალია, მოიპოვებს და ბოლო მოსახლეობა ათმოდული საბერძნეთის საქმიანობა. მოიპოვების მოწინავეთი ნაოქმები — მთლიან დაბადების მსურველ მხელვით ათმოდული მოწინავეთი...

ბევსი კლავარითი რეკლამირების შემთხვევაში, მაგრამ მინიმ ან ვერტიკალიზაციისთვის... იდამიანის მიერ, რომელიც იტალიაში რამდენიმე არ უნდა იხარებოდეს...

ეს სურათზე ჩანდება მანქანა „კაბო-კაპი“ და მისი გამოყენების დეტალები ჩანს...

ეს რეკლამირების არა ცხვენს ძალის დამიანის დღეში უნდა საბერძნეთს... საბერძნეთის ცხვენს ძალი უფროსი ექსპერტის დახმარებით...

და მის პრინციპზე ატვირთვით, საბერძნეთის კლავარის ატვირთვით, „სეველი“, „მეპოტი“, „ბარბაროვის“ და სხვა...

სადავით ხურონიანი

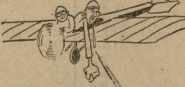
სადავით ხურონიანი გამოვიდა და პარტიკულარების მიერ, რომელიც...

და მის პრინციპზე ატვირთვით, საბერძნეთის კლავარის ატვირთვით, „სეველი“, „მეპოტი“, „ბარბაროვის“ და სხვა...

ვაითხუვავავი

დავით ხურონიანი, რომელიც გაუფრთხილები ბოლოში გამო დღეს კლავარის მოწინავეთი...

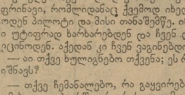
მდინარეები, რომლებიც ამოვი სადავით ხურონიანს მისი სიბრძნის დღე მიაღწია...

შუაღმოსოვლის ვანუშის რეკლამირი

— ვანუშის ვანუშის (თავისთვის) მიერ, რომელიც ვანუშის რეკლამირი ვანუშის რეკლამირი...

— ვანუშის ვანუშის (თავისთვის) მიერ, რომელიც ვანუშის რეკლამირი ვანუშის რეკლამირი...

— ვანუშის ვანუშის (თავისთვის) მიერ, რომელიც ვანუშის რეკლამირი ვანუშის რეკლამირი...

— ვანუშის ვანუშის (თავისთვის) მიერ, რომელიც ვანუშის რეკლამირი ვანუშის რეკლამირი...

აუთენტიკატიონი, დღეს არა საბერძნეთში გამოვიდა და პარტიკულარების მიერ, რომელიც...

სადავით ხურონიანი, რომელიც გაუფრთხილები ბოლოში გამო დღეს კლავარის მოწინავეთი...

ლენინის (თავის შეცვლად) — საიქიანო მივდივარ, — ჩვენი მწერლების თანამედროვე ნაწარმოები უნდა ჩამოვიტანო და დღეს სწორს „ტარტაროზში“ უნდა ვამოვაჭყენოთ. ყველამ იქილეთ დღეს სწორის ტარტაროზი.

იწვიითი მესნიერი ქალი

დღეს სწორედ ერთი წელი შესრულდება მის შემდეგ, რაც სოფ. ჩიყვიეთში უცარი სიკვდილით გარდაიცვალა მეცნიერების და საზოგადოების იშვიათი მუშაკი—მაკრინე სინსლაშვილისა.

ვის არ ახსოვს, თუ რა გულსიტყვილი გამოიწვია შარშან ამ მეცნიერ ქალის სიკვდილმა, ამიტომ ზედმეტი არ იქნება, თუ გავიხსენებთ დღეს ამ იშვიათ ქალის ცხოვრებას და მოღვაწეობას.

დაიბადა მაკრინე მის სამშობლო სოფელში წარსულ საუკუნის დასაწყისში.

ხალხური გაღმაცემა, რომ თითქოს მაკრინე უკვე წერა-კითხვის მკოდნე დაბადებულიყოს და შემდეგ პრაქტიკის უქონლობის გამო დავივიწყებოის წერა-კითხვა, დღეს-დღეობით. უარყოფილ უნდა იქნას, — რადგან როგორ შეიძლებოდა მაკრინე წერა-კითხვის მკოდნე დაბადებულიყო, როდესაც დედაც და მამაც წერა-კითხვის უტკიდინარი ჰყავდა. თვით ის თავადიც კი, რომელსაც მა-

კრინეს დედა ხელზე ემასხურებოდა, წერა-კითხვის უტკიდინარი იყო.

პირველი განათლება მაკრინემ ადგილობრივ მკითხვე — მაისთან მიიღო. თავიდანვე მაია ძლიერ ემაყოფილი იყო თავის მოწაფით, მაგრამ მაკრინემ თავის გამკრინი გონებით მალე მიხვდა, რომ მაია ბევრს ეკრავებოის შესძენდა მის და ერთ სახელგანთქმულ მკითხვეთან გადავიდა.

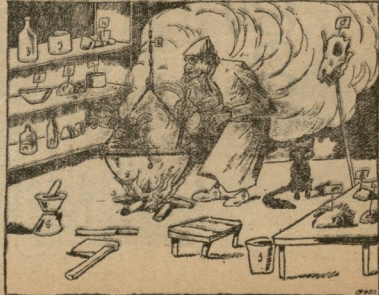
ჯერ კიდევ 25 წლის არ იქნებოდა მაკრინე, როდესაც სწავლა დასრულებულად სცნო და თავის სამშობლო სოფელს დაუბრუნდა. მაის სიკვდილის შემდეგ მაკრინემ გაბედულად მოკიდა ხელი პრაქტიკას და ამის შემდეგ მთელი ოთხმოც წლის განმავლობაში იშვიათი ნერგით ემსახურებოდა მეცნიერებს და საზოგადოების კეთილდღეობას, რისთვისაც მხოლოდ მკირეოდნენ სასყიდელს უღებულობდა ფულთ და ნატურით, ან და ორიგენით ეროთად.

მთელი მისი გამოჩვევა, თუ რამდენი ახალი რამ შეიტანა მაკრინემ მკერნალობის სფეროში, რაღან მთელი თავისი ცოდნა, თითქმის მთლიანად ჩაიტანა საფუძველში, რადგან ის არ მოელოდა, რომ ჩიყვიეთში საექიმო პუნქტის გახსნის შემდეგ ისე უეცრად გასუტედა სულს, და ამიტომ მოწაფეებს აცანაზიეც არ ფიქრობდა.

მაკრინეს სიკვდილის შემდეგ მღელუსებები დარჩა მისი მდიდარი ლაბორატორია, სადაც თაორობებუ და განგა-

მომკალაბამინი: — ხედავთ, ხედავთ სად მიფრინავს დღევარს?

სამილიციო საგუშაგო ყაზაგებზე

ნაში აღმოჩენილი იქნა მრავალი დამზადებული წამალი. ოთულ ანალიზების შედეგად საბოლოოდ გამოკვეთულ იქნა ზოგიერთ წამლების შემადგენლობა, მაგრამ განჯინაში წაპოვნი წამლები ჯერაც კიდევ გამოურკვევია, ხალხის თქმით კი, სწორედ ამ განჯინაში ნაპოვნი წამლებია უნდა იყოს ყველაზე უფრო ძვირფასი და სისწავლმოიქმედო.

ერთ-ერთი მხატვარს საშუალება ჰქონდა ენახა მაკონე თავის ლაბორატორიაში მუშაობის დროს, ვეღარ მოეფინა და იქვე ჩაეხატა ყველაფერი უბის წიგნში. თავის შთაბეჭდილებას ამ სურათში მხატვარი იშვიათ სიძლიერით გადმოგვცემს. მოგვყავს ეს სურათი.

მეცნიერი ძალი მაკონე სინდრაფილისა თავის ლაბორატორიაში

ცენტრში მეცნიერი ძალი მაკონე. იგი სუფს ურეც ქებაში, რომელშიაც უმელობის წამალი იხარშება.

ა.—ცეცხლი; ბ.—ქიმიური ქვაბი წამლების მოსახარ-

შად; გ.—ჯაჭვი; დ.—განჯინა, სადაც იხახება ჯერ კიდევ გამოურკვეველი წამლები; ე.—დანაყული ატური, ბველემის წინააღმდეგ; ვ.—ნახურის წვენი, სიყვარულის საშუალება; გ.—დანაყული განჯელი ძალოს, მიდის მოსაყვანია; ზ.—ქრელი მუშის ფოლაქი, ანაყლის წინააღმდეგ; თ.—ზღარბის ტყარბი, წელკავის და შაკეის წინააღმდეგ; ი.—ძირმწაბა არაყზე, ბუხისლის წინააღმდეგ; კ.—შვიდლინს წამლის წყალი დანაყული ნახშირით, ცუქის ავადმყოფობის წინააღმდეგ და სხვა. არ არის ავადმყოფობა, რომლის წინააღმდეგ არ გამოეგონებოდეს მაკონეს თავისი რამე ორიგინალური საშუალება. მარცხენა კუთხეში წევს ავადმყოფი ძალი, მაკონის წამლით დაძინებული. ამ წამლის მოქმედება ისეთია, რომ ავადმყოფი თავისით იღვიძებს მეორედ მოსვლის შემდეგ.

მაკონე, შენ მოკვლი, მაგრამ არ მომკვლარა ის იდეა, რომელსაც შენ ემსახურებოდი.

სინტო.

ეტილიტ ტვილისის გარეგანო

მეოცე და მის წინა საუკუნეებში მეცნიერებს სწამდა, რომ მიწა ერთსადაიმევე დროს ტრიალებდა თავისი დერძისა და მზის გარშემო. *)

ეს თქმა უნდა დღეს, ჩვენს დროს, ე. ი. მეოცდარეო საუკუნის მიწურულში ეს აზრები სასაიკლოთ მიგვაჩინა და გამტკიცებენ, რომ მიწა კი არ ტრიალებს თავისი დერძისა და მზის გარშემო, არამედ იგი კედლის სათის მიაკივით ორ წერტილს შორის ქანაობს იქით-აქით. მანძილს ამ ორ წერტილს შორის, როგორც ეს საათში, შევია ამპლიტუდა. **)

კიდევ უწინ, 4 — საუკუნის წინეთ ამტკიცებდნენ, რომ მიწა ექვსი ტრიანგლის მზის გარშემო, არამედ პირიქით: მზე ტრიალებს მიწის გარშემო.

მაგრამ ეს ჩვენ მაინცდამაინც არ გავანტერებს.

*) მეოცე საუკუნეში, ე. ი. დაახლოებით ასი წლის წინეთ ასე იმითომ სწამდათ, რომ მაშინ მოქალაქე (ასე უბახდენ მაშინ თურმე ადამიანს) ერთსადაიმევე დროს ორს (და ხშირად მეტ) თანამდებობას (მუშაობა საქმე) ასრულებდა. მაშინ თორმე რაციონალიზაციის გატარებამდე ზოგი ორმაგად მუშაობდა; ორმაგი საქმით იყო დატვირთული. ალბად ამ გარემოებიდან დასკვნებს მაშინდელმა მეცნიერებმა; რომ მიწა; ეს ერთეული სხეული, ერთი პლანეტა ერთსადაიმევე დროს ორ საქმეს აკეთებდა: ტრიალებდა თავისი დერძისა და მზის გარშემო იმ დროს, როცა — მზე, ეს პლანეტების ბრძანებელი და უფროსი უშაბდ იჯდა (თუ იჯდა) თავის ერთ ალავას (ალბად კოზინეტში); როგორც ეს მეოცე საუკუნეში მთელი მეთოხდის დასაწყისში (1926-27 წ.) მაშინდელ დაწესებულების გამგებებმა იცოდნენ.

**) სიტყვა ამპლიტუდა, როგორც გადმოცემა ამბობს, წარმოსდგება შემდეგ ნიართ: იგი შესდგება ორ სიტყვისაგან — ამლი და ტუდა სიტყვა ამლი ნიშნავს გაქანებას (მაგ. მაშინდელი ცირკებში ხმარობდნენ: შიპლიე-პილიე-შიპი) სიტყვა ტუდა რუსული სიტყვა და ნიშნავს იქით, მართალია: ხედლის ვაგზითის მიაკი იქით-აქით ქანაობს და ამ შეზიხვევაში თითქმის უნდა იყოს: ამპლიტუდასუდი; მაგრამ ორი სიტყვა ერთიანი დაბოლოებით ერთად არ იხმარება; თანხმად

კეთილ გამოთქმის კანონის საგაღღებულ დადგენილებას (№ 09876543 წინამდებარე მეცნიერული გამოკვლევის მიზანია „ტარტაროზი“-ს მეოცდარეო საუკუნის შეიხვევლებს; რომლებსაც ალბად დავიწყებულან ექნებოთ თუ რა ხდებოდა 100—120 წლის წინეთ; გავაცნოთ მაშინდელი მეცნიერული გამოკვლევაინ.

თუ ჩვენ დღეს გვაცინებს ის, რომ უწინ სწამდათ მიწის ტრიალი დერძისა და მზის გარშემო — გადაგვახარხარებს და შეუკავებელ ხარხარს ავაციტებს ის, რომ უწინ სწამდათ თითქმის მიწა კვერცხვით რგავდა იყო.

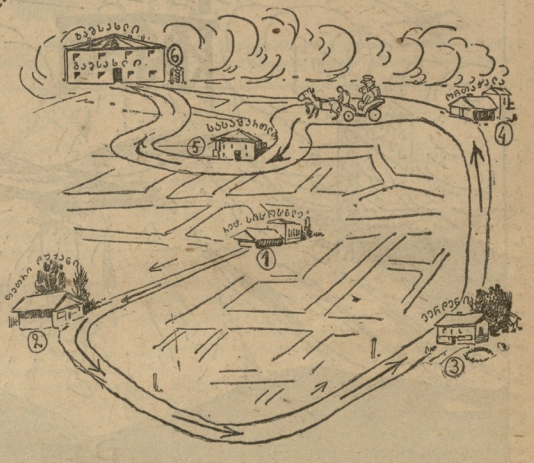
რა თქმა უნდა, მიწა მაშინაც ისეთივე ფორმის იყო, როგორც ენდა. ამაში

ლი, კვერცხვით მოყვანილი იყოს? ეგვი არავის არ უნდა შეგვაროს. სტუტ მართლაც, მაშინ (მეოცე საუკუნე) ხშირი იყო მოგზაურობა მიწის გარშემო.

მილიოდენ და ისევე მილიოდენ სახელში: მერე რა? ვანა ეს ამტკიცებს მიწის სიმრგავლეს? არა — აი. რატომ:

ჯერ ერთი — ეგებ ისინი (მოგზაურები) გვატყულებდნენ? ვადაიმადებოდნენ სადმე, ანდა დიდ ქალაქებში გამოცხადდებოდნენ? ქვეყანას შემოურთე ვარშემობი. ვინ უწევდა მათ კანტროლს? არავინ.

მეორე — თუ ვინღ შემოუარეს გარშემო; — მერე რა? თქვენ დახვით სპი-

რუკა-გეგმა ბითურის მიერ განკვილ მიმართულების თბილისის გარშემო მიხი მოგზაურობის დროს.

დენის შურსზე ჰიანჭვლა და ნაიან ის მეცნიერები, რომლებიც დღეს გაიბახბას:

მართალია: დღეს მიწა სპიონდის შურს, უფრო სწორად რომ ესეცხვად, ჯორის ნალის მსგავსია, მაგრამ მაშინ კვერცხვით (ეს სულერთია კათმის და ბატის კვერცხვით) მრგვალი იყო.. ამ ხნის განმავლობაში მიწა გაბრტყელდა და მიიღო დღევანდელი შურის ფორმა.

დაიას უწინდელ საუკუნეებში ყველას სწამდა მიწის სიმრგავლე. ამას შემდეგნაირად ასახულებენ: ადამიანი რომ წვიდეს და იაროს პირდაპირი მიმართულებით, ისევე იმ ალავას მოვა; საიადაც წვიდაო. ცხადია; ეს ასეც იქნებოდა, რომ მიწა მართლაც მრგვა-

ნათ თუ იგი გარშემო არ შემოუვლის შურისა და ისევე იქ მოვა; სადაც დახვით.

ეს გვარად დამტკიცებულია ის გარემოება, რომ მიწა კვერცხი არ არის (თორმე ამდენხანს ვინმე გადალაპაჯვდა).

ჩვენ ამ შეხედულებას ჩანახახი აქვს დიდი ხნის წინეთ.

ბევრმა მეცნიერებმა სცადეს გამოერკვიათ მიწის ფორმა.

ერთერთი ასეთი მეცნიერი იყო სახილვანტქმული და უცდავი მეცნიერი ბიოურსმა; რომლის გარდაცვალებიდან ასი წელიწადი დღეს შესრულდა. (გარდაიცვალა 1927 წელში).

„ელექტრო-ბჰინი“

ამ მეცნიერულ გამოკვლევას ჩვენ ვუძღვნით მის სხონას ვარდევალე-ბიდან ასი წლის შესრულების გამო.

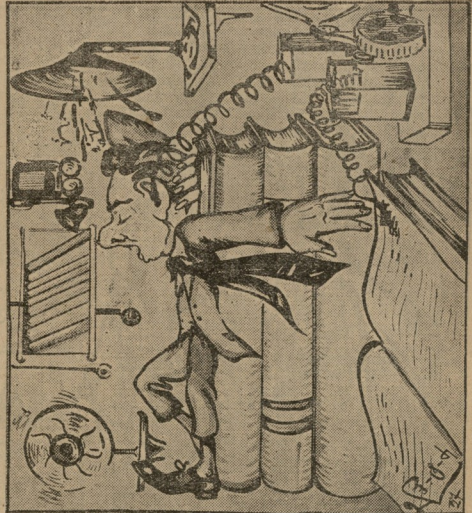
მაშინდელ სასამართლოს არქივში ამ სტრუქტურის დამწერი წააწყდა ლირსუნისა და დოკუმენტს, რომელიც ადასტურებს ჩვენს აღბურღებას. (რომ მიწა მრგვალი არ არის).

სახალხო სასამართლოს არქივში აღმოვაჩინეთ საქმე № 70369 მოქალაქე დათო ტევეოს-ძე ბითურასი.

საბრალდებელი ოქმში სწერია:

დათო ტევეოს-ძე ბითურია 27

წლისა, ანტურენტი, მოქიფე—
დამრტყელი, ცნობილი რეკონ-
ვისტი დათურა რესტორან „სიციცხ-
ლე“-ში (წერტი 1). ამის შემდეგ ჩა-
ჯდა ეტლში, წვიდა საქვიფით
„თერი ლუქანში“ (წერტი 2); აქე-
დან იბავე ეტლით რესტორან „გერ-
დენში“ (წერტი 3); აქედან ორთა-
ქალაში (წერტი 4); აქედან იგი ისევ
რესტორან „სიციცხლში“, ფიქ-
რობდა დაბრუნებას, მაგრამ მეეტ-
ლემ არ შეასრულა მისი „ბრძანება“
და ნაცვლად ამისა, რომ „სიციცხ-
ლე“-ში მიიყვანა, — სამილიციო კო-
მისარიატში მიიყვანა, საიდანაც იგი
გაგზავნეს სასამართლოში (წერტი 5)
—ხოლო ამ უკანასკნელიდან კი—
გამასხლა (წერტი 6).

სტუდენტი: — ტყველა ვიტიხი ძილს, — წერით და წიგნების კითხვით მანც არაფერი შედიოდა თავში. ეხლა წამოვწყვიტი ამ წიგნ-ბზე, რომლებსაც ტვისს ელექტრონით შევეურთებ და... შევა ამ ოხერ თავში სწავლა, ახა რას ილაშქ?

ინტერეს მოკლებული არ იქნება, რომ იქ მოვიყვანოთ სასამართლოს სტენოგრაფიულ ანგარიშიდან დათო ტევეოს-ძე ბითურასი საბრალეო სიტყვა, რომელიც მან წარმოასიტყვა განაჩენის გამოცხადების შემდეგ:

ბითურია: (რომელმაც ჩაიკინა, როცა მას განაჩენი გამოცხადეს): —თქვენ გგონიათ ერთი წლით ციხე-ში მოთავსებულ ჩაპკალით ჩემი დიეა? არა. იგი არასოდეს არ მოკვდიბა. ყველა დიდ პიროვნებებს, გამოჩენილ მეცნიერებს ასე ეპყრობოდა უფუნური სამართალი და საზოგადოება. მოიგონეთ ჭრისტი, რომელიც ოცდა ერთი საუკუნის წინით დაიბადა; მოიგონეთ გალილეო გალილეი; მოიგონეთ, თუ გნებავთ ჩვენი შოთა რუსთაველი; მოიგონეთ სხვა კიდევ ზეირი „ლდი დაბიანება“.. ყველა მისინი ახალი თქმისა და გამოგონებ-სათვის ხელისუფლებამ დასაჯა, აწვა-ბა.

მეც მთიი ბედი მაქვს. მე არ მაშინებს თქვენი განაჩენი. მე მიზანს მი ვაღწე. მეელი შესედულემა (რომ მიწა მრგვალია და ანტროპ-საიდანაც წახვალ ვარშემო შემოვლის დროს ისევ იქ მოხვალ), სიტყუე ყოფილა. მი ეს დავამტკიცე. მიწას კი არა, თბილისს შემოუარე ეტლით ვარშემო და იქ არ მიედი, საი დანაც წავედი; მით უფრო მიწის სიმრგვალე სისულე-ლე. მაშასადამე: დამტკიცებულია, რომ მიწა მრგვალი არ არის.

რაც შეეხება იმას, რომ რატომ მიხინდამანც ეტლით შამოვიარე,—

ეს იმეტომ, რომ შაბლონი არ გამო-სვლდა, და ჩემი მგზავრობა ორიე-ნალური ყოფილიყო. ვინ არ დაღის მიწის ვარშემო? ზოგი აეტოთი, ზოგი ჰარეპოლანით, ზოგი ფხვით, ზოგი ცხენით, ზოგი ველოსაპედით, ზოგი გეით...

დარჩენილი აყო მხოლოდ ეტ-ლი — ფაბონი, — სხვა არაფერი, და მეც ამითი ვამჯობინე, როგორც ორიეგენალური საშუალება თბილისის ვარშემო შემოვლისათვის. აწი რაც

გინდათ ის მიყავით; ფეხებზე მკიდა ფოსტის ფულემა...

ამგეადა, უსაფუქელოა იმიპ მტკიება, რომ მიწა გვერცივით მრგვალია, რომ ეს ასე ყოფილიყო, მაშინ ბითურია სასამართლოში და გამასხლში კი არ ამოყოფდა თავს, არამედ ისევ რესტორან „სიციცხ-ლე“-ში.

ლვეერსი რობრობაძის, წყაროე-ბიდან ვაღმომწერა.

ზმუკიმ.

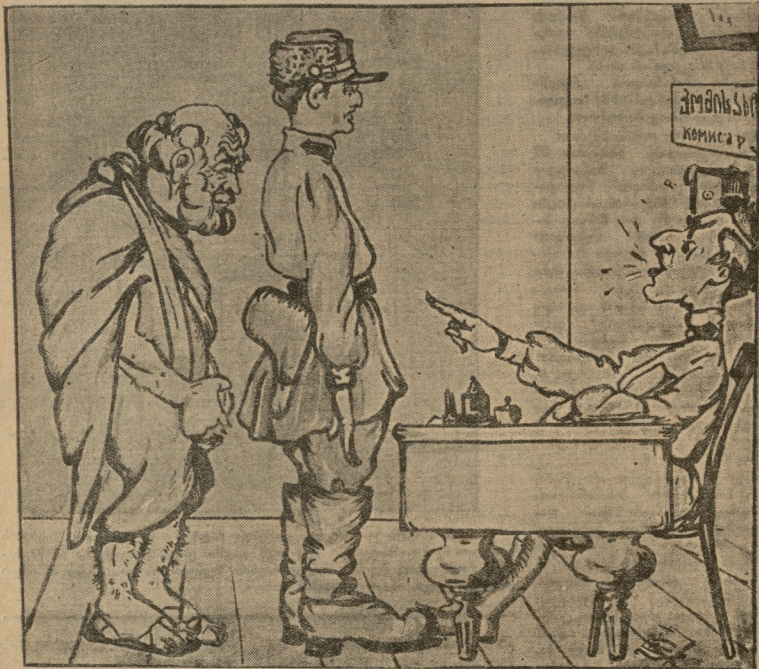
„სარსაროში“ № 125

სპეციალური საიტუბილეს ნომერია
ოქტომბრის ღენსასწაულზე
თხანაგროგლავს ვსთხოვთ მოგვანოღონ მასლა

„წესრიგის დაწესებვა“

მილიციელი (კომისარს):—მხანავო კომისარო, ეს მოქალაქე—„ღმერთი“ საიქიდან ჩამოსულა და ქუჩებში დებოშებს ახდენს!

ახალი მოჯახი

მე-25 საუკუნის დარბ ვლენის ოჯახში სხედან და ლაპარაკობენ ცოლ - ქმარი შინაური საქმეებზე.

ქმარი პლანეტო (მე-20-ე საუკუნეში ეს სახელი იხმარებოდა პლანეტონი): — ქალო, გეივ ეს ჩვენი მეზობელი ესტრადე (უწინ ეს სახელი იხმარებოდა ესტრადე), რომ ზურვუა ვამბარაა!

ცოლი მარორინა (უწინდელი მარტონა): — რავ, შე კაცო რაზე ამბოვ შეკას?!
 ქმარი: — რავა დე 3 მანათიან: ავტობუსი გამუწვრია ჩვენი ვოპერატორიდან? მე ვი თოთხმეტი შაურო ძლიეს გადვიხადე ჩვენს ავტობუსალში.

ცოლი: — ვახ, შე კაცო, რა გაგიკვირა, იმან რომ სამ მანათიან ავ-

ტობუსით იტრიხინოს! მავისი სიმე, რადიოლანის შოფერი და ოხრით შინაილოს ფულს (მიუბრუნდება ქალიშვილს). ძაბო! წადი, წვიცეანე ერწამს მატრიკულეტი და მოდენე იი გასაღეჯი ბატები, აწი სადაცა დეიშობებიან. შიდრევიანში არ ჩეგვარონ, თვარა ამოქავენ თევზებს.

ქმარი — დედაკაცო, მატრიკულეტი არ იაოთ, ბატებიზა და ზენზინი არ წვით, — ველისიკედით არ შეიძლება ბატები მოდენო! ავარი ირი თვე არ გასულა ჯერე და ორი აბაზის ბენზინი დაგვწვით უკვე. ისე რავა იქნება ოჯახში ყაირათი!

ცოლი: — შენი საქმე ქვინ შენ. ავარი უნა რომ გეხმება, იმაზე იზრუნე გირჩევიან. წადი მგალო აღმასკომში და ერთი ორი დღის საწვიმა-

რი ღრუბელი გამეიწერე ღრუბლტრესტიდან, თვარა ამ წელში დავრჩებით მშვიერი.

ქმარი: — დამანებე თავი; ჯერ ღრუბლები გამეიწერო კი არა, მიწა არ მომიხნავს, ბრინჯი დემეტესა ცოტა. უნდა წვედელ ხვალ და საცხა აეროპლანი ვინათხოვო და მოვინა იქნება ნაწევარ საათში მიწა, თვარა, შერე არ მცალია... ამერიკაში შინდა ხვალე შუადღეზე ჩასსლა; ეგება, ერთი სახალოზე ციცილო ვეფხვის ბეწვის; შამეშხა ყველაღერი ტანზე ხვალ სალაომდი უნდა მოვასწრო ეს ყველაღერი.

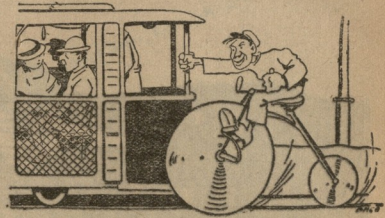
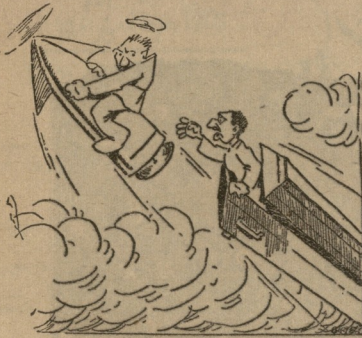
ცოლი: — მართლა, თუ გავრინდე ხვალ ამერიკაში, ძროხის საწველი ავტობატი წამეიღე; აქანე ვაიოლულა და... (ქალიშვილს) ძაბო,

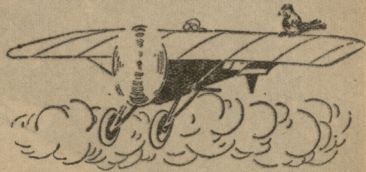

შემთხვევითი შესვლა

„კურღლევი“

— ამ აღმართზე ტრამვაით ავალ, მერმე უმისიდაც კარგად წავალ!

მიცვალმზული (თავის მკვლელს): — აი შე კურღმხალი შენა! შენ იქ გეძებენ მიწაზე და სად წამოსულხარ?

მკვლელი: შენ შენს გზაზე წადი საიქოში, თორემ ლაოებს დღეს დაგაყენებ!

მიცვალმზული: — რა გაბრაზებს? გესმერე კაცო, გესმერე... ნუ აჩქარდები; ნელა წადი; ნუ გეშინია, — შარი, არავინ არ მოგედებს; ვინ იწუხებს თავს ჩემთვის.

ჩინი: — ჩემს ამხანაგებს კი ჩამოვრჩი ამ შემოდგომაზე თბილ ქვეყნებში გადაღრენის დროს, მაგრამ თუ მილოტმა არ შემანინია, კიდევ გაუსწრებს და იმაზე უფრო ადრე მივალ.

მეიტა მაქანე კატალოგი, ამოარჩი რომელი ფორმის ჯობია.

ქმარი: — ერთი ჩიხბღე, ქალო, ბარომეტრში ქარი ხომ არ იქნება ხვალ! სვისმოვრაფშიც ჩიხბღე, — მიწისძვრა ხომ არაა სადმე.

ცოლი: — ჩვენი სვისმოვრაფი რაცა ტუყის ეს ოხერი!

ქმარი: — თბილისში ნაყიდა და იმტომ, თვარა ამა ერთი ზესტაფონის დაბრკივის აყოს?...

ქალიშვილი: — დედა! სალორეში გლექტორნი ქე ანთია და რა ვუყო, — დაეაქროს?... არ ფინებთა ისე ლორებს!...

დედა: — დააქვრე, შვილო, დააქვრე, ტყულა იყვება!

ქმარი: — (გულმოსული) დედაკაცო, გააჩრე მეგ ოხერი რადიონარობი, — შემიწუხა გული ყოველ დღე ახვენი ონევისი! დადგამა.

ქალიშვილი: — მამა, ერთი ანტოშა გუმბურბიქ დეუკრათ რადიოზე, კერძა მღერის რაცა.

მამა: — არც ერთი არ მინდა, დამანებე თაფი, შეძინება ახლა, დილას ადრე უნდა ავდე, (იძრობს ტანზე),

ვაი ჩვენს გაქრებულ ცხოვრებას, სანამდი უნდა ვიწნეთ ასე გაქორცბული!

ქალიშვილი: — მამა, ხვალე გამოვლდა მაქს ტელიში პროფესორთან და ფული მემეტი უნდა წვიდე!

მამა: — გამოვლინა დახარჯო ახლა ფული?... ერთი ამაში უნდა დაიხარჯოს კილო თბილისში ჩასასვლელი. ვიღე აგერ და ჩააბარე რადიოთი. აქიდან, — რა უქირს.

ქალიშვილი: — ვარკი, აბა!

ცოლი: — კაცო, რო წობი ასე ადრე, ამელამ მოხსენებას ავითებს ჩვენი აღმსკობის თავმჯდომარე და იგი მევესსინა მატარა ხანს რადიოზე.

ქმარი: — სულ ერთია, თუ არჩენები ძქნს, შენ მიეცე ხში მაქდან, ჩემს მაგიერ, და მოხსენებას შინაარსი და რეზოლუციუა მიიხარე ხვალე. მაგი კი არა, დასწყედა ჩემმა გამჩენმა, დამიწყედა ამელამ წირილის დაწერა ჩვენი ვაზეთისათვის; გუმინ, რომ სამტრედიაში მივდილიდ მარაზხოდით ქუთაისიდან და კაბიტნმა რომ მაწყენია; მარა ხვალე დავწერი.

ცოლი: — მართლა, გეიგე ჩვენი შეზოულ დინამიტოს (უწინდელი დომენტი) თვისი ცოლის ქიმიურ

ვაზით მოწამლისათვის რომ სასჯელი ვალაუსყვერით?

ქმარი: — რა გაროუსყვერით? **ცოლი:** — უმალესი სასჯელი — არც ერთი მაინუნე არ მიეცეს გასახალგაზრდავებლი!

ქმარი: — უკ, ქი არ დაღუბულა კაცი! ეს ორასი წელიწადი ქე ცხოვრობდა კარქით და აწი ხომ მოკვდება საწყალი?

ცოლი: — იმას ჯანდაბა. — მარა გონია მე დამეორდეს აწი კილო გასახალგაზრდავება; რაცა მადა მეკარგება ეს ოხერი; აუცილებლად უნდა წვიდე ამ კვირის სოხუმში მაიმუნების დერმაში.

ქმარი: — სოხუმში რომ არ წიხვიღე, აქანეც იწნება კომპერატიაში კვერცხები გამოწერილი და აქანე იყიდ.

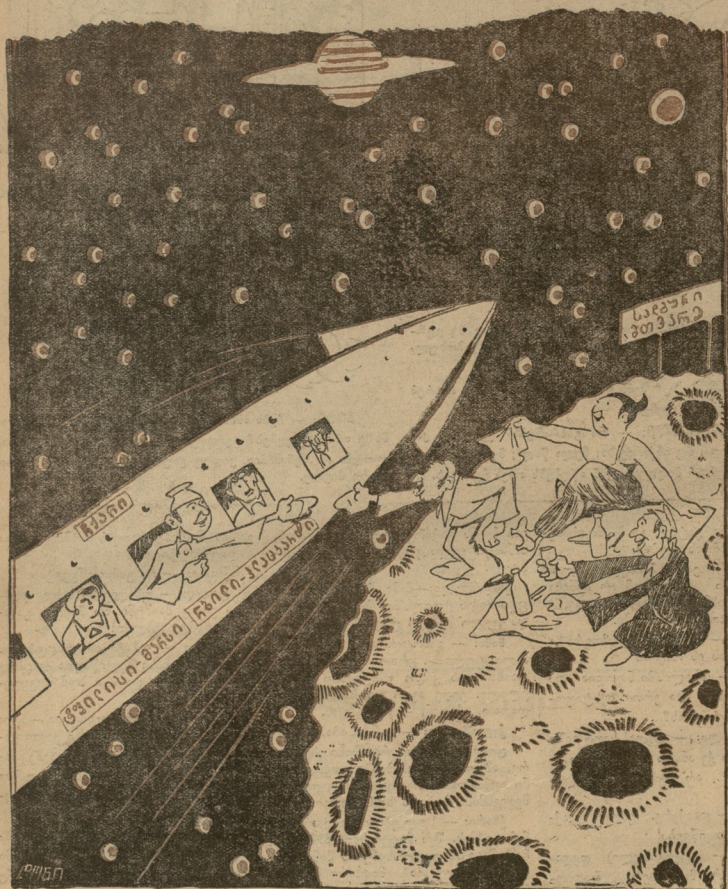
ცოლი: — კია აქანე, მარა ძველი იწნება და იყოფრი ჯობია.

ქმარი: — რა ვივრის რა! შენ გასახალგაზრდაზე იღიქრე, მე კი ყოველ დღე ორი საათი ვმუშაობ და წელი მაქ მოწყვეტილი... ვაი, ჩემი ცოლდა! (ვადობრუნდება და იძინებს).

ბალაჯან.

„ექსპრესი“

მთვარეაზე მოქეიფინი (თავის ნაცნობებს):—კა-ცო, ჩამოხტით, გამოუხვიეთ აქეთ და ოთხო კიჟა კახური გადაშკარით.

ნაცნობი: — გმადლობო, მაგრამ ჩვენი ექსპრესიპატარა სადგურებზე არ ჩერდება,—მარსზე მიმეჩქარება.